

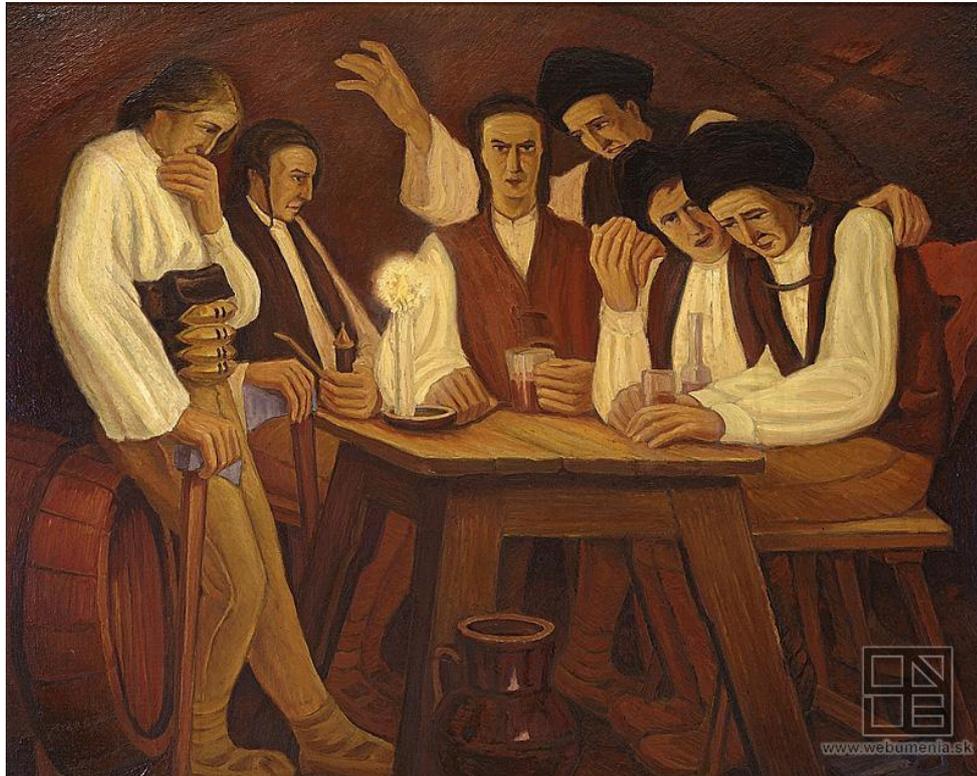
ane - osol

anekdota - 1.pôvodný grécky význam - „veci nezverejnené, nevytlačené, nevydané“

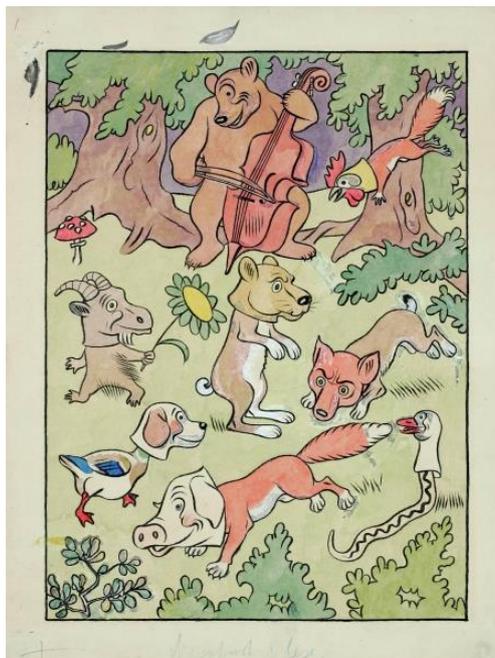
2.v stredoveku: veci a udalosti neznáme

3.neskoršie: príbeh zábavný s nečakaným záverom; pozri *žart*

4.vo *výtvarnom umení*: *naratívne* zobrazenie príhod bežného života; pozri *moralita*, *žánrové umenie*; *záves* (Baleka); *gýč* (Geržová)

J. Alexy: Pijú, chlapci, pijú

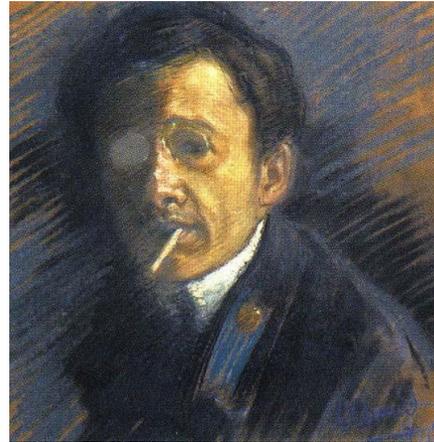
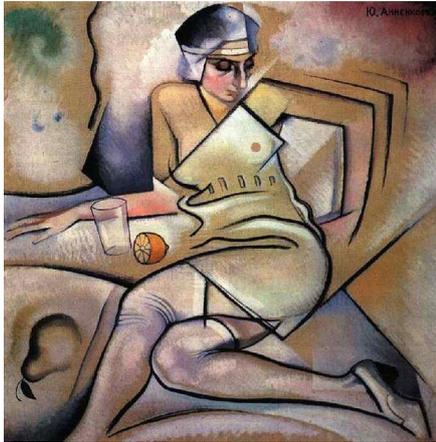

J. Lada

anekumena - človekom neobývaná časť *Zeme*; opak *ekumeny*; pozri *subekumena*

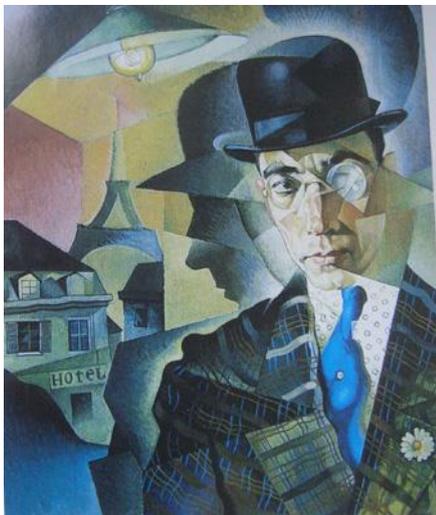
Anenkov Jury Pavlovič - (†1974); ruský umelec, ilustrátor a portrétista; pracoval tiež ako scénograf a návrhár pre film a divadlo; r. 1924 opustil Rusko a usadil sa v *Paríži*; pozri *ruskí umelci*, *ruskí ilustrátori*

http://en.wikipedia.org/wiki/Yury_Annenkov

J. P. Anenkov: Portrét Anny Anenkovej (1917)

J. P. Anenkov: Autoportrét (1910)

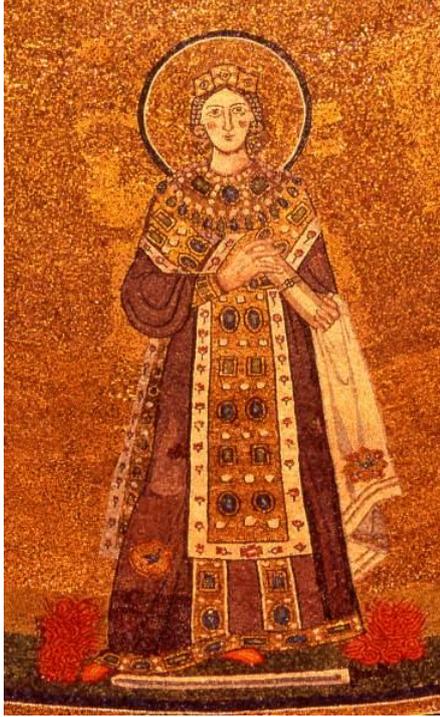
J. P. Anenkov: Portrét fotografa M.A. Sherlinga (1918)

sv. **Anežka (Rímska)** - (†304); lat. *Agnes*, španielsky *Inés*; Hall: *kresťanská svätica*, panna a *mučenica*, ktorú cirkev uctievala ako jednu z prvých; žila v Ríme v čase prenasledovania počas vlády cisára Diokleciána (284-305); jej stálym atribútom je biely *baránok* (zvyčajne leží pri jej nohách stočený do kľbka alebo ho Anežka drží v ruke); pravdepodobne jej bol pričlenený omylom pre podobnosť mena Agnes a *agnus* (baránok); správne odvodenie mena Agnes pochádza z gréckeho významu „cudná, čistá“; jej ďalšími *atribútmi* sú *palmová ratolesť*, niekedy halúzka *oliv*y alebo olivový *veniec*, *meč*, *dýka*, mučenicke nástroje (porovnaj *pašiové nástroje*) a planúca hranica; zobrazovaná ako dievča (podľa tradície zomrela v 13 rokoch) a rovnako ako *Mária Magdaléna* má rozpustené vlasy; legenda: potom čo odmietla syna rímskeho prefekta a odmietla obetovať rímskym bohom, vyzliekli ju a nahú viedli ulicami Ríma, aby z nej urobili *prostitútku*; bola zakrytá iba svojimi *vlasmi*, ktoré zázračne vyrástli a siahali jej až po členky; v nevestinci sa jej zjavil *anjel*, obklopil ju osľňujúcim jasom a zabránil vidieť ostatným jej telo; keď sa jej nápadník chcel dotknúť, bol zabitý *diablom*; Anežka potom mala byť upálená ako *čarodejnica*, ale plamene sa jej nedotkli a popálili iba prizerajúci dav; nakoniec bola popravená *mečom*; námet jej smrti sa objavuje v barokovom maliarstve, najmä španielskom a talianskom (zdá sa, že námety mučeníc odvedených do nevestinca majú svoj pôvod v rímskom práve, ktoré zakazovalo popravu panien > preto boli pred

popravou zneuctené); vo výtvarnom umení zobrazovaná aj v póze *oranta*; pozri *pallium*; *Benedikt z Nursie* (naratívna scéna 9); pozri *atribúty a symboly svätcov*; *atribúty, symboly alegórie a prirovnania*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Ane%C5%BEka_%C5%98%C3%ADmsk%C3%A1

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/8601037570/in/photostream/>

Sv. Anežka (mozaika, Basilica Santa Agnese fuori le mura, 8.st., Rím)

Majster Theodorik: Sv. Anežka Rímska (kaplnka sv. Kríža, Karlštejn, 1360-1364)

A. Bonaiuto: Sv. Agnes a sv. Domitilia (diptych 1365-70)

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Sv. Agnes (Norimberská kronika, 1493)

F. Guarino: Sv. Agnes (1650)
M. Grünewald: Sv. Agnes (1500)

V. J. Masip: Mučeníctvo sv. Inés (1540)

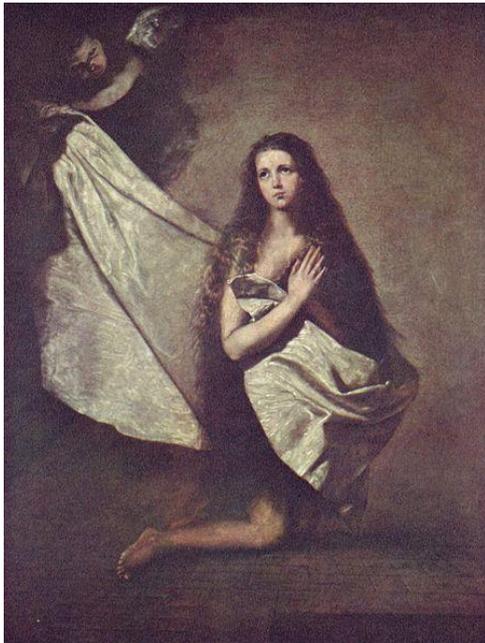

M. Stanzione: Sv. Anežka (1635-1640)
F. Zurbarán: Sv. Anežka (1635-1642)

J. Tintoreto: Zázrak Agnes (detail, 18.st.)

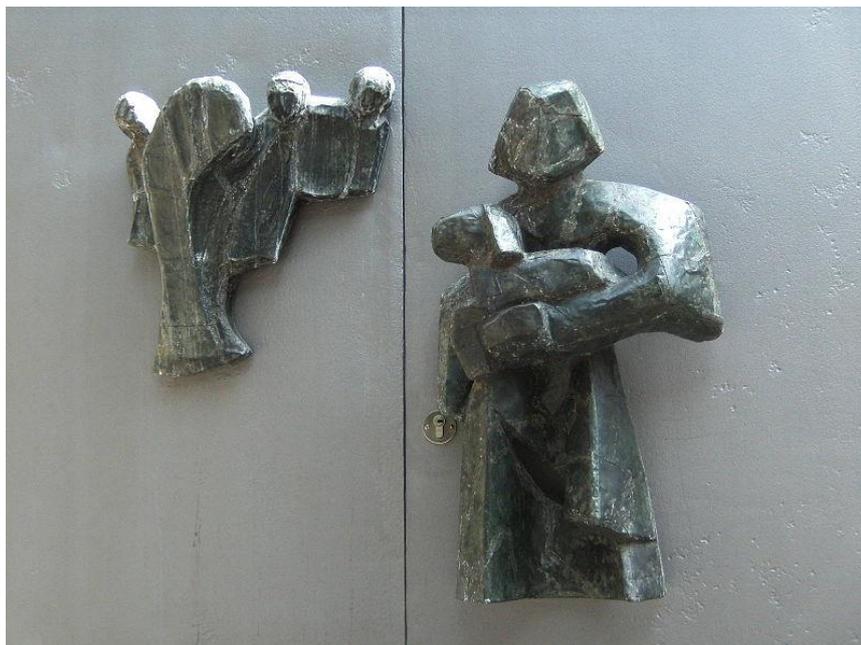
J. Ribera: Sv. Agnes vo väzení (1641)

Domenichino: Sv. Agnes (1620)

Guercino: Sv. Agnes (17.st.)

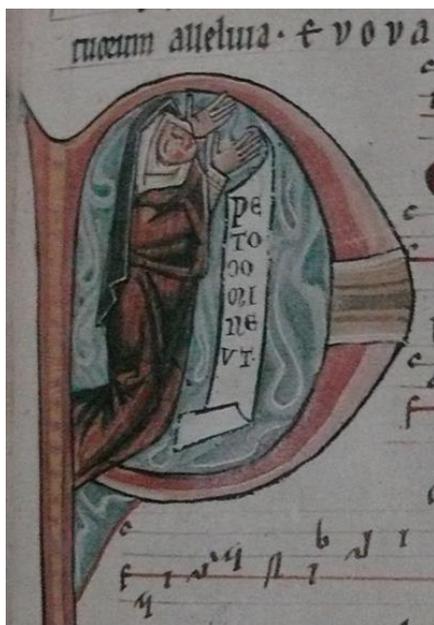

J. Bürgi: Sv. Agnes (vchod do budovy Buiskensklooster teraz Historického archívu v Denventeru, 1975)

Anonym: Sv. Agnes prijíma odev od anjela (pol.15.st.)

Anežka Česká - (†1282), najmladšie dieťa Otakara II.; zakladateľka rádu križovníkov (pozri *križovníci s červenou hviezdou*); *atribúty* model kostola (zakladala kostoly a kláštory); napriek niekoľkým pokusom, je vyhlásená za svätú pápežom Piom IX roku 1874 a definitívne blahorečená Jánom Pavlom II. roku 1989; pozri *zemskí patróni*; *križovníci s červenou hviezdou*

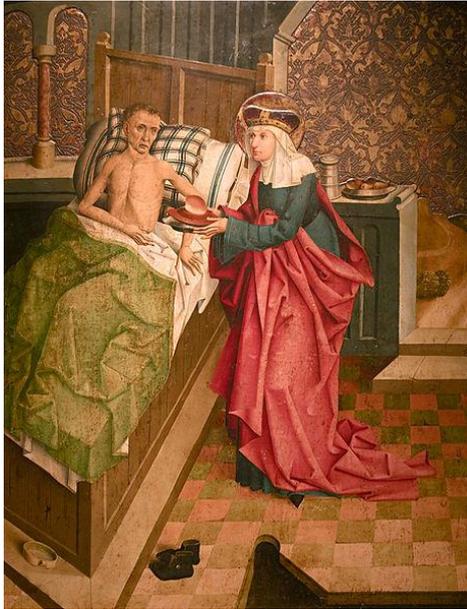

Anonym: Sv. Anežka česká (miniatura stredovekého rukopisu, 13.st.)

Sv. Anežka česká (miniatura z Oseckého lektionára, 13.st.)

Sv. Anežka česká (miniatura z Oseckého lektionára, 13.st.)

Neznámy majster: Svätá Anežka česká ošetruje chorého (1482)
Svätá Anežka česká (chrám sv. Víta v Prahe)

J. V. Myslbeka: Socha sv. Anežky Přemyslovny (socha z pomníka sv. Václava na Václavskom námestí v Prahe, 19.st.)

anga śikhara - zmenšenina *indického* chrámu typu *śikhara*; pozri *indická architektúra*

Angela Merici - (†1540); *kresťanská svätica*, zakladateľka rehole *uršulínok*; jej *atribútom* bol *plášť*; pozri *kresťanskí svätci*; *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*

http://en.wikipedia.org/wiki/Angela_Merici

P. Calzavacca: Angela Merisi (19.st.)
Anonym: Angela Merisi (17.st.)

Angelico Francesco - (†1455); v Taliansku známy ako Il Beato Angelico, vlastným menom Guido di Pietro, rehoľným menom Ján z Fiesole (?); alternatívne mená Beato Angelico (Fra) Beato, (Fra) Giovanni (Fra), Giovanni da Fiesole, (Fra), Giovanni da Fiesole Angelico, Fra Angelico da Fiesole, (Fra) Giovanni Angelico da Fiesole, Guido di Pietro Trosini, Guido di Pietro da Mugello, Guidolin di Pietro da Mugello; v umení známy ako Fra Angelico; italský mních a maliar ranej renesancie; pozri *talianski maliari renesanční*; *L. Signorelli, sv. Vavrinec, Strieborná skriňa*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Fra_Angelico
http://it.wikipedia.org/wiki/Giuda_Iscariota
https://en.wikipedia.org/wiki/Fra_Angelico

https://www.google.sk/search?q=Francesco+Angelico-Guido+di+Pietro+da+Mugello&espv=2&biw=1858&bih=995&tbn=isch&imgil=BRo-ASuSOHQp_M%253A%253BcB5BGAbd5OvSMM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.unannoadarte.it%25252Fflafortunadeiprimitivi%25252Fgalleria.html&source=iu&pf=m&fir=BRo-ASuSOHQp_M%253A%252CcB5BGAbd5OvSMM%252C_&usg=__NBNGgefZ4Zp8ZE99jLDHxLmrC78%3D&dpr=1&ved=0CFcQyjc&ei=r7ZVIGAMMi1UaXSgagK#imgdii=&imgc=BRo-ASuSOHQp_M%253A%253BcB5BGAbd5OvSMM%253Bhttp%253A%252F%252Fwww.unannoadarte.it%252Fflafortunadeiprimitivi%252Fimg%252Fgalleria%252FFig.%2525206.jpg%253Bhttp%253A%252F%252Fwww.unannoadarte.it%252Fflafortunadeiprimitivi%252Fgalleria.html%253B268%253B500

Fra Angelico: Vzkriesenie Krista a ženy pri hrobe (freska, Convento di San Marco, Florencia, 1440)

Fra Angelico: Vzkriesenie Krista a ženy pri hrobe (detail, freska, Convento di San Marco, Florencia, 1440)

Fra Angelico a F. Lippi: Klaňanie troch (1440-1460)

Fra Angelico: Svätý František a Svätý biskup, svätý Ján Krstiteľ a svätý Dominik (1420)

Fra Angelico: Madona pokorná (tempera, Umiltà, 1430)

Fra Angelico: Madona pokorná (Umltá, 15.st.)

Fra Angelico: Pohreb Krista (15.st.)

Fra Angelico: Uzdravenie Palladia svätým Kozmom a svätým Damiánom (1438-1440)

Fra Angelico: Benedikt z Nursie (detail fresky v kostole San Marco, Florencia, 1437-1446)

Fra Angelico: Klaňanie troch kráľov (1433-1435)

Fra Angelico: Klaňanie troch kráľov (1432-1434)

Fra Angelico: Kľaňanie troch kráľov (16.st.)

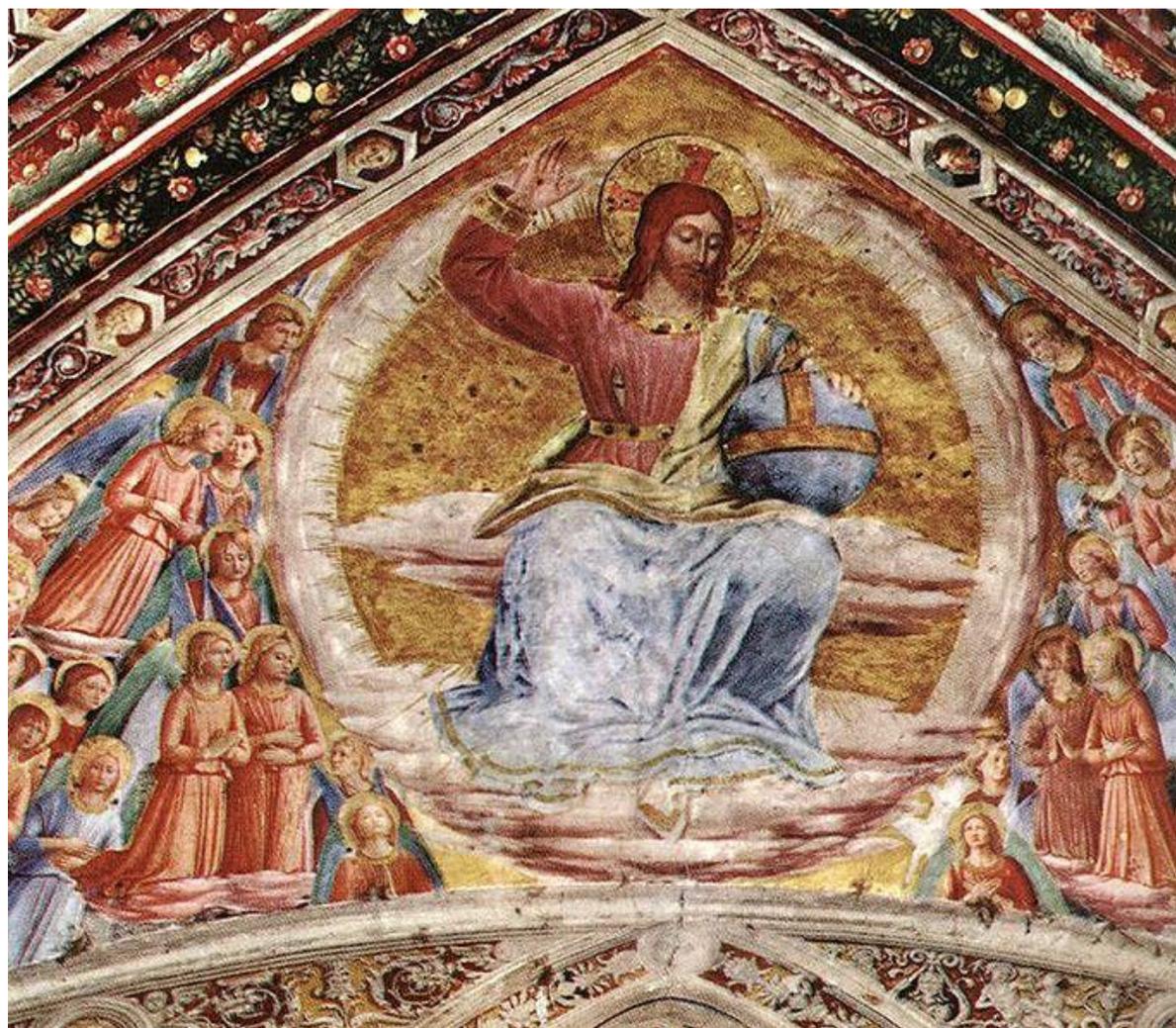
Fra Angelico: Posledný súd (1431)

Fra Angelico: Zvestovanie (1430-1432)

Fra Angelico: Zvestovanie (1450)

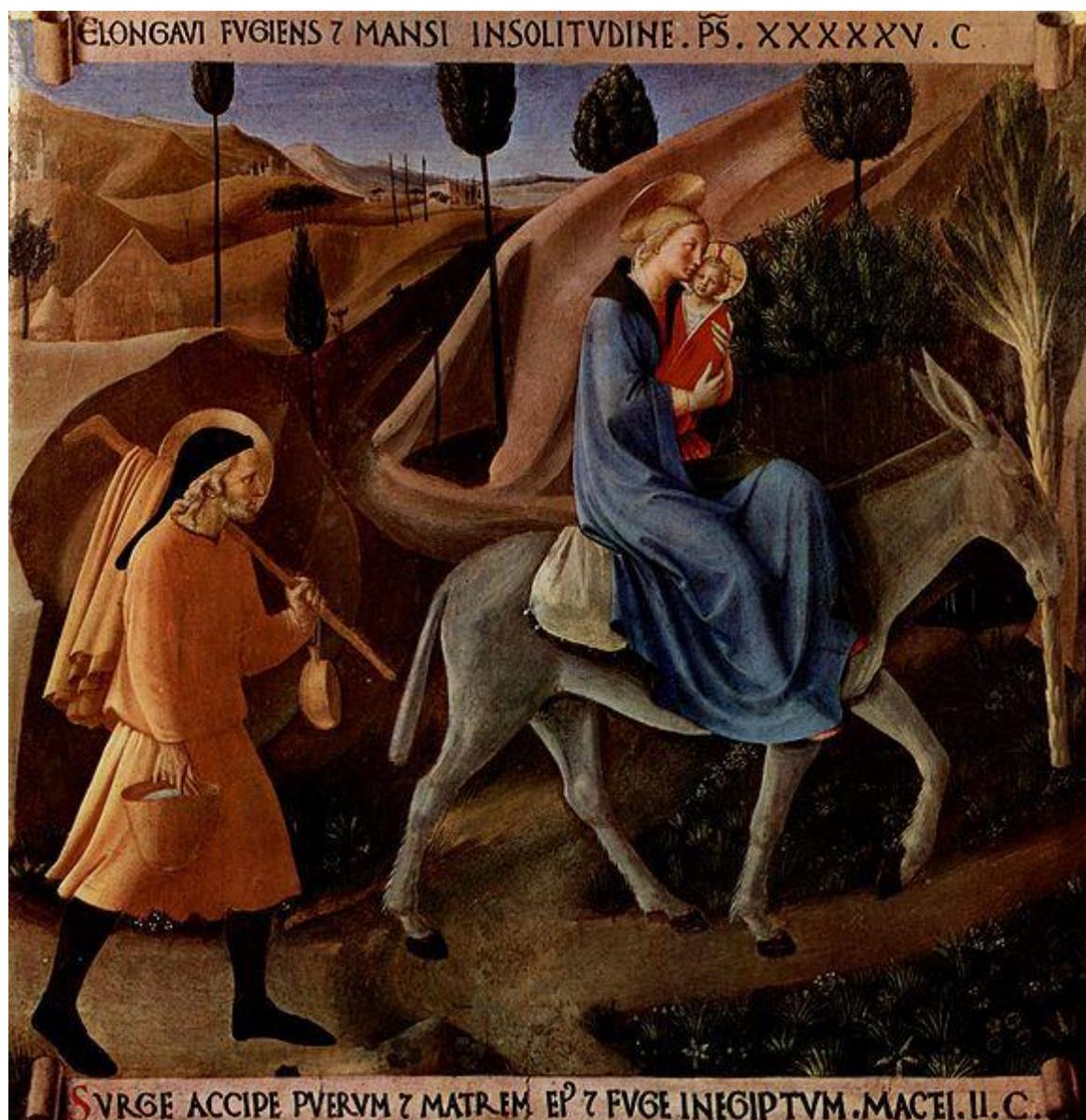
Fra Angelico: Kristus sudca (freska, kaplnka San Brizio, Orvieto, 1444)

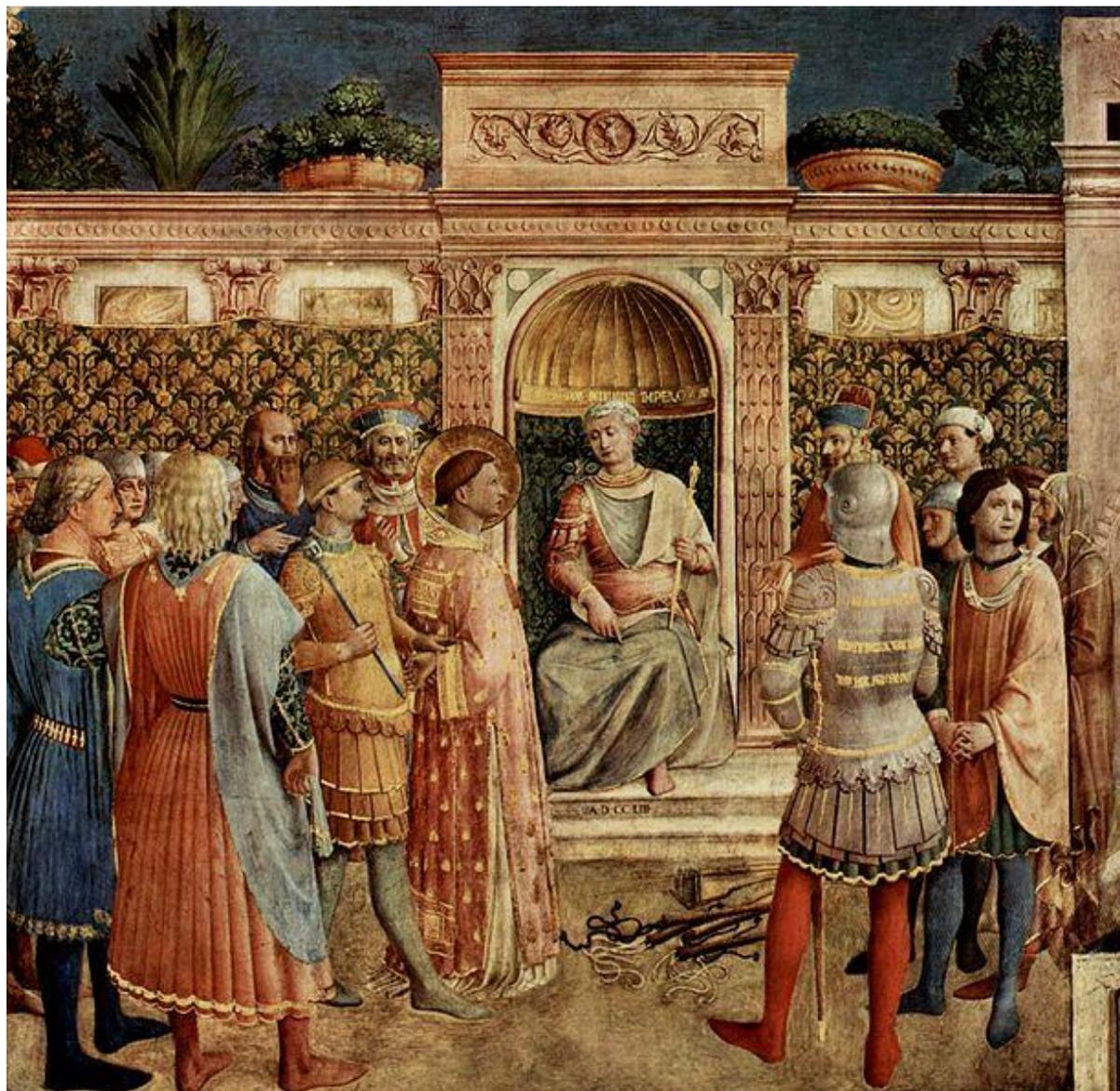
Fra Angelico: Judášov bozk a odrezanie ucha Malchusovi (freska z cyklu kláštora San Marco vo Florencii, 1437-1446)

Fra Angelico: Korunovácia Panny Márie

Fra Angelico: Útek do Egypta

Fra Angelico: Sv. Vavrinec pred súdom cisára Valeriána (freska z cyklu „O živote sv. Štefana a Vavrinca“, Vatikánska pinakotéka, 1447-1450)

Fra Angelico: Klaňanie troch kráľov (15.st.)

Fra Angelico: Zostup do pekiel (15.st.)

Angelika a Medoro - Angelika a Medoro bola populárna téma pre romantických maliarov, skladateľov a spisovateľov od 16.-19.st.; Angelika a Medoro sú dve postavy zo 16.st. z talianskeho eposu *Orlando Furioso* od Ludovica Ariosta; Angelika bola ázijská princezná na dvore *Karola Veľkého*; zamilovala sa do *saracénskeho* rytiera Medora a utiekla s ním do Číny; zatiaľ čo v pôvodnej práci, bol hlavnou postavou Orlando, po úpravách sa príbeh zameril čisto alebo prevažne na lásku medzi Angelikou a Medorom s obľúbenými scénami Angeliky ošetrojúcej Medora a Angeliky vyrývajúcej ich mená do stromu; téma sa objavuje aspoň na 25 obrazoch v období 1577-1825; pozri *G. Lanfranco*

http://en.wikipedia.org/wiki/Angelica_and_Medoro

B. Sprangers: Angelika a Medoro (1580)

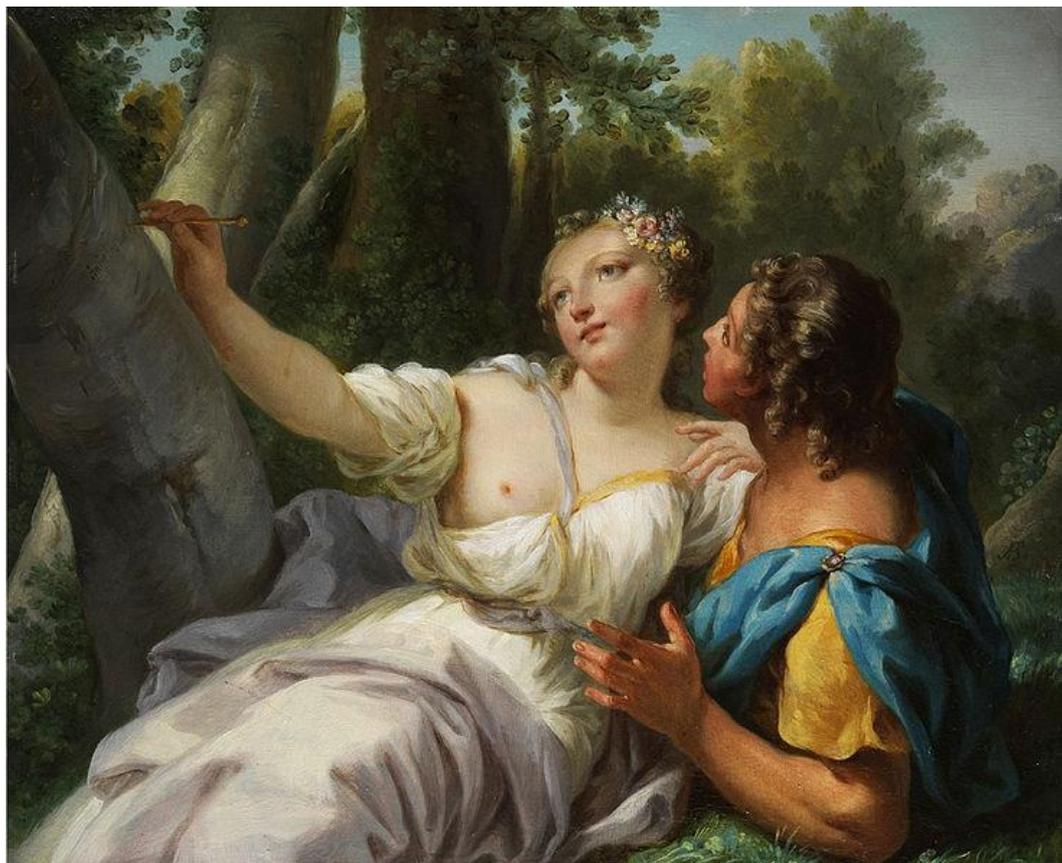
S. Peterzano: Angelika a Medoro (1596)

J. Blanchard: Angelika a Medoro (1630)

S. Ricci: Angelika a Medoro (1713-1729)

J. B. Bénard: Angelika a Medoro (1789)

Anonym: Angelika a Medoro (18.st.)

G. B. Tiepolo: Angelika a Medoro sa lúčia s vidiečanmi (freska Villy Valmarana, Vicenza)

G. B. Tiepolo: Angelica vyrýva Medorovo meno do stromu

G. B. Tiepolo: Angelica spolu s pastierom prikladá Mendorovi bylinky na telo

R. T. Berthon: Útek Angeliky a Medora (1810)

Angelika a Roger - *Roger a Angelika*

Angelika a Ruggier - *Ruggier a Angelika*

angelin - tvrdé a vzácne tropické drevo z Južnej Ameriky, červenohnedej farby; používané v rezbárstve a na výrobu nábytku

angelique pointillage - *anjelské bodkovanie*

S. Angelo in Formis - románske benediktínske opátstvo v Capuy s jednými z najzachovalejších románskych fresiek; kostol bol postavený v 6.st. na zvyškoch rímskeho Dianinho chrámu; fasáda sa datuje od 12.st.; významná je maľba interiéru kostola; opát Desiderius musel povolať r. 1080 byzantských umelcov; na stenách *lode* a *apsidy* sa rozprestiera jedny z najrozsiahlejších a najlepšie zachovaných románskych fresiek s výjavmi zo *Starého* a *Nového zákona*, a dve prezentácie *Krista v majestátu*; zvlášť Kristus v majestátu v apside je zaujímavý, pretože v sebe spája byzantské, rímske a ranokresťanské karolínske vplyvy

https://en.wikipedia.org/wiki/Sant%27Angelo_in_Formis

<http://www.flickrriver.com/photos/brunello2412/sets/72157616096266727/>

Kristus v majestátu (freska kostola S. Angelo in Formis, 11.st.)

Kristus v majestátu (freska kostola S. Angelo in Formis, 11.st.)

angelos - gr. – „posol, anjel“

angelos tou Kyriou/angelos tú kyriú - gréc. – „anjel Boží/anjel Pána“

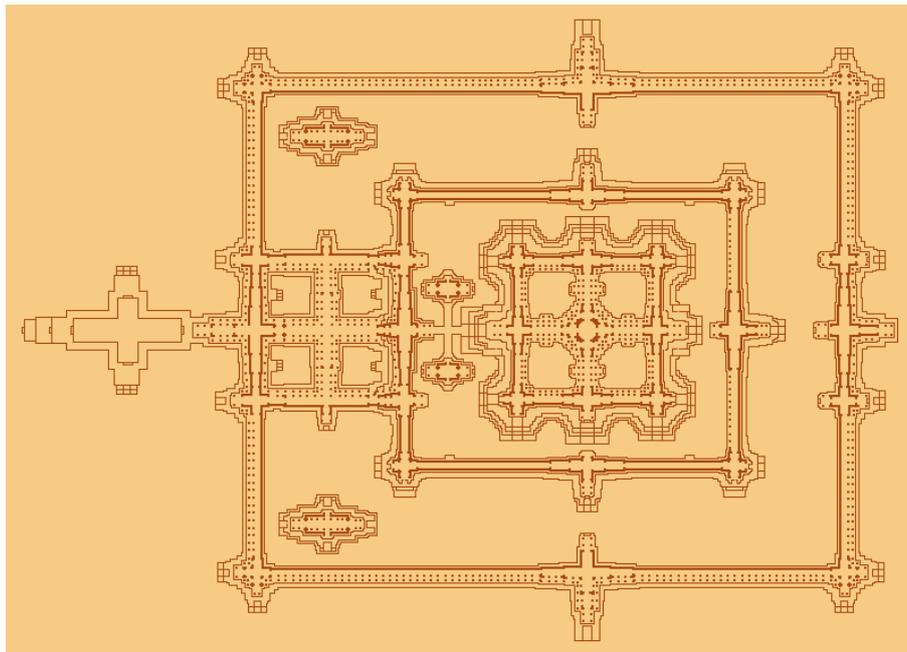
angevinská klenba - *klenba angevinská*

Angha - perzsky عنقا; perzské (sasánske) *monštrum* známe aj ako *Simurgh* (perzsky سيمرغ / simrgə, simorgh, simurg, simoorg, simourv)

Angkor - pozri *Meru*

Angkor Wat/Angkor Vat/Angkor - chrám v dnešnej Kambodži venovaný *hinduistickému* bohovi *Višnuovi*; dal ho postaviť kráľ Suryavarman II., ktorý panoval v rokoch 1131-1150; budovali ho 30 rokov a svetovo známy pre svoju krásu a jedinečnosť; preslávil sa najdlhším *basreliéfom* na svete, ktorý sa nachádza na vonkajšej strane múru a obsahuje históriu hinduistickej mytológie; 1992 *UNESCOM* vyhlásené za svetové kultúrne dedičstvo; pozri mútenie mliečneho oceánu

http://sk.wikipedia.org/wiki/Angk%C3%B3r_Vat

Detailný plán centrálnej časti Angkor Watu

Chrámový okrsk Angkor Wat

Angkor Wat

Emile Gsell: Angkor Wat (fotografia z r. 1866)

H. Mouhot: Pohľad na Angkor Wat (rytina, 1855)

anglická architektúra - pozri *long-and-short-work*; *anglická gotika*: *Early english*, *Decorated Style*, *Perpendicular Style*, *tudorovská gotika* („*Lady Chapel*“); *Queen Elisabeth Style*, *Queen Anne Style*, *regency Style/regent Style*, *anglická novogotika*, *windsorská novogotika*, *Adam Style*, *georgiánsky štýl*, *viktoriánsky sloh*, *okno lancetové*, *beakhead*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_architecture

anglická architektúra gotická - v úzkom význame tiež termín *anglická gotika*

chronológia:

early english: Henrich II., Eduard I. (1199-1305)

Decorated Style: Eduard I., II., III. (1305-1377)

Perpendicular Style: Richard II., Henrich IV., V., VI., Eduard IV., Richard III. (1377-1500)

tudorovská gotika: Henrich VII., VIII. (1500-1570) a najmä Alžbeta I. (do 1603)

pozri *závojová kružba*, *chórový záver priamy/pravouhlý*, *odkvapová rímsa*, *transept*, *retrochor*; *Queen Elisabeth Style*

http://en.wikipedia.org/wiki/English_Gothic_architecture

anglická červen - *červen anglická*

anglická farebná tlač - 1. *grafická technika tlače z hĺbky*, z rytého alebo leptaného *štočku*, ktorý sa používa pre všetky farby; od farebnej *mezzotinty* sa odlišuje tým, že svetlé miesta nemajú krížový vryp po *koliske*; ak sú krížiky iba čierne alebo v jednej farbe, poukazujú na farebnú tlač z jedného štočku; tlač z niekoľkých štočkov má krížiky vo všetkých použitých farbách; pozri *irisová tlač*
2. *grafický list* touto technikou

anglická gotika - v úzkom význame: *anglická architektúra gotická*

anglická história -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:History_of_England

anglická história podľa obdobia -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:History_of_England_by_period

anglická krajinomalba - pozri *intimizmus*

anglická kultúra -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_culture

anglická mlá - *mlá anglická*

anglická mytológia -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_mythology

anglická novogotika - *historizujúci sloh druhej tretiny 19.st., windsorská novogotika, second pointed/middle pointed style/sloh lomený/viktóriánska neogotika*; pozri *romantizmus*; *architektúra anglická*

anglická renesancia -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_Renaissance

http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Renacimiento_en_Inglaterra

http://it.wikipedia.org/wiki/Rinascimento_inglese

anglická technika - iný názov pre *mezzotintu*, ktorá bola práve v *Anglicku* najviac rozšírená (17.st.)

anglická záhrada - *anglický park*

anglické hrdinské legendy - pozri *Sinfjötli*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_heroic_legends

anglické legendárne postavy - pozri *Judy, Punche*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_legendary_characters

anglické maliarky - pozri *M. Beale, K. Greenaway*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_women_painters

anglické rukopisy Apokalypsy - pozri *Apokalypsa*

http://en.wikipedia.org/wiki/English_Apocalypse_manuscripts

anglické umenie - pozri *anglická gotika, anglická novogotika, internacionálna gotika, Rose and Crown Club*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_art

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:British_art

anglickí akvarelisti - pozri *E. H. Corbould, J. Gilbert, J. F. Lewis, J. R. Weguelin, R. Westall, W. L. Wyllie*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_watercolourists

anglickí architekti - pozri *A. Poynter*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_architects

anglickí architekti podľa storočia -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_architects_by_century

anglickí architekti 19.st. - pozri *T. Alloy, A. Poynter*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:19th-century_English_architects

anglickí fotografi - pozri *H. P. Robinson*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_photographers

anglickí grafici - pozri *F. Barlow, E. Calvert, F. S. Haden*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_etchers

anglickí hrnčiari -

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_potters

anglickí ilustrátori - pozri *E. F. Brewtnall, H. H. Couldery, W. Crane, E. J. Detmold, H. J. Draper, J. Gilbert, J. Charlton, G. Scharf, , R. Smirke, R. Westall, J. Wootton;* *britskí ilustrátori*

http://fr.wikipedia.org/wiki/Catégorie:Illustrateur_britannique

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:British_illustrators

anglickí klenotníci -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_jewellers

anglickí krajinári - pozri *R. P. Bonnington, J. Constable, T. Creswick, J. Crome, T. Gainsbourough, P. Sandby, W. Turner, R. Wilson, J. Wootton,;* *Birminghamská škola*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:British_landscape_painters

anglickí maliari - pozri *anglické maliarky; prerafaelisti, britskí maliari romantickí, anglickí krajinári, anglickí akvarelisti, anglickí orientalisti*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_painters

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:British_painters

anglickí maliari barokoví -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:British_Baroque_painters

anglickí maliari romantickí - pozri *E. Calvert*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:British_romantic_painters

anglickí maliari stredovekí - pozri *Matthew Paris*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Medieval_English_painters

anglickí maliari 17.st. - pozri *F. Barlow, M. Laroon I, P. Lely, J. Wootton,*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:17th-century_English_painters

anglickí maliari 18.st. - pozri *F. Barlow, J. Reynolds, P. Sandby, R. Smirke, B. West, R. Westall, J. Wootton, J. Zoffany;* *Rose and Crown Club*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:18th-century_English_painters

anglickí maliari 19.st. - pozri *S. G. Anderson, R. Ansdell, E. F. Brewtnall, E. Calvert, H. H. Couldery, E. H. Corbould, W. Crane, T. Creswick, H. J. Draper, W. Etty, J. Gilbert, W. Hemsley, J. Charlton, J. J. Jenkins, J. F. Lewis, E. Norman, H. M. Rheam, W. Ch. Ross, P. Sandby, R. Smirke, S. Solomon, Ch. Spencelayh, J. R. Weguelin, B. West, R. Westall, W. L. Wyllie, J. Zoffany; prerafaelisti*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:19th-century_English_painters
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:19th-century_British_painters

anglickí maliari 20.st. - pozri *S. G. Anderson, H. H. Couldery, E. H. Corbould, F. C. Cowper, W. Crane, H. J. Draper, E. F. Brewtnall, J. Charlton, L. Kosoff, E. Norman, H. M. Rheam, S. Solomon, Ch. Spencelayh, J. R. Weguelin, W. L. Wyllie; britskí maliari 20.st.*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:20th-century_English_painters

anglickí orientalisti - pozri *J. F. Lewis*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_orientalists

anglickí portrétisti - pozri *H. J. Draper, J. Reynolds, W. Ch. Ross, Ch. Spencelayh, R. Westall*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_portrait_painters

anglickí rytci - pozri *J. Gilbert, F. Barlow, R. Ansdell, G. Vandergucht, M. Laroon I, J. J. Jenkins*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_engravers

anglickí starožitníci -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_antiquarians

anglickí tlačiar -

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_printers

anglickí umelci - pozri *londýnski umelci*

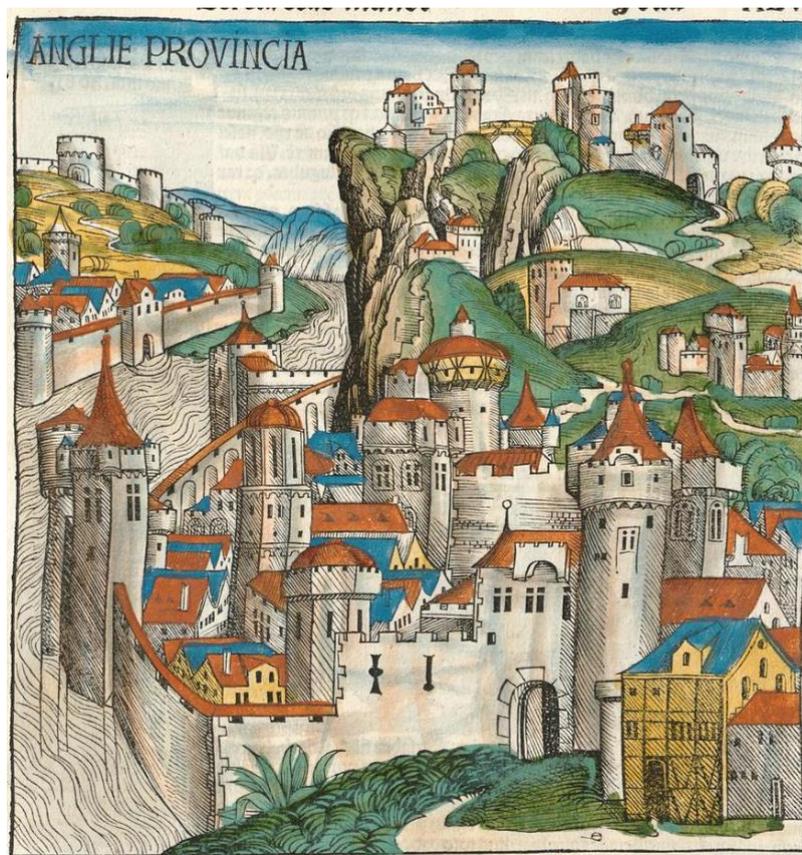
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:English_artists
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:British_artists

Anglicko - pozri *Veľká Británia; Albion, Cantenbury, Edinburg, Glastonbury, Londýn, Manchester, Polperro, Temža, Windsor (hrad); isulárne umenie; internacionálna gotika; klenba drevená; klasicizmus 2; Ján z Arimatie, Albán; Judy, Punche; kaolín, krveľ; hákový/svastika, kromlech*

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Anglicko>

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Anglicko (kolorovaný drevoryt, Norimberská kronika, 1493)

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Provincia Anglia (kolorovaný drevoryt, Norimberská kronika, 1493)

anglický obrazový formát - formát anglický

anglický park - *klasicistická* a *romantická* forma parku vo forme voľnej prírody, do ktorej sa vkladá drobná záhradná architektúra: pavilóny, gloriety, chrámičky, sfingy, obydlia pustovníkov, salaše, umelé zrúcaniny ap.; z klasicistickej formy sa v 2.pol.19.st. vyvinul prírodný park, doplnený zvyčajne vodnými plochami; pozri *francúzsky park*, *square*, *giardinetto*, *salla terena*, *hortus conclusus*, *folly*, *Püchler-Muskauovský štýl*, *cottage garden*; *parky anglického typu*

Dudák v súvislosti s heslom park: *anglický park/anglická záhrada* (tieto dva termíny spolu splyvajú) vznikol okolo roku 1720 ako reakcia na formálny francúzsky park; jeho tvorcom je W.Kent, zásluhu na jeho rozšírení má L. Brown; na európsky kontinent sa móda anglických parkov dostala v 2.pol.18.st. a vyvrcholila v 1.pol.19.st. (jeho variantom z tej doby je *Püchler-Muskalovský štýl*); anglický park má podobu komponovanej (zámerne upravenej), voľnej, mierne zvlnenej krajiny (v *krajinárstve* pozri termín *komponovaná krajina*), v ktorej sa striedajú lesíky aj jednotlivé stromy *solitéry*; pozornosť sa venuje farebnému zladeniu porastov v rôznych vegetačných obdobiach; k parku môže byť pripojená *zvernica*, bažantnica a ďalšie objekty; napriek tomu, že sa anglický park vyvíjal v období *klasicizmu*, vychádzal z estetiky *preromantizmu* (*sentimentalizmu*); ovplyvnený maľbami C. Lorraina a G. Poussina; má harmonizovať osamelého pútnika s prírodou a vlastným vnútrom; pozri *tzv. parfízny lov*

Baleka v súvislosti s heslom *romantizmus*: romantická predstava nových hodnôt sa uskutočnila veľmi príznačne už počas preromantizmu v *anglickom parku*, utváranom od roku 1745 ako voľná a nedotknutá príroda, prirodzená a bez umelých dominánt, ktorá sa človeku stala kontemplatívnym podnetom; s anglickým parkom je spätý aj spôsob a zmysel života na anglickom vidieckom sídle (môj dom - môj hrad, nedotknuteľnosť osobného a súkromného, t.j. celkom slobodného života)

http://cs.wikipedia.org/wiki/Anglick%C3%BD_park

http://it.wikipedia.org/wiki/Giardino_all%27inglese

http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B5%D0%B9%D0%B7%D0%B0%D0%B6%D0%BD%D1%8B%D0%B9_%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%BA

P. Sandby: Lesíky vo Windsorskom Veľkom parku (akvarel, 18.st.)

F. S. Haden: Časné ráno v Richmondskom parku (lept, 1859)

anglikánska cirkev - pozri *Bishops' bible/Biskupská biblia, W. Ireland*

anglikánski svätci - pozri *Beda Ctihodný*

http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Santos_de_la_Comuni%C3%B3n_anglicana
https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Anglican_saints

anglo-írske umenie - tiež *inzulárne umenie; kresťanské umenie* Anglicka v 6.-8.st., charakterizované vyspelými umeleckými remeslami, najmä írskou *knižnou malbou*, syntézou domácich *keltských* prvkov (lineárne motívy *špirál* a *závitníc*), typickou anglickou abstraktnou ornamentikou a štylizovanými figurálnymi motívmi antického a sýrskeho pôvodu, geometrizáciou, *inkrustáciou* (pozri *email priehradkový*); vrcholné obdobie 7.-8.st. (*liturgické knihy* s plošným dekoratívnym ornamentom (*Book of Lindisfarne, Book of Kells*); pozri *ostrovne knižné maliarstvo, predrománske umenie, regensburská knižná maľba, iluminácia, kódex, codex aureus zo St. Gallen/tzv. zlatý žaltár; rybí mechúr; ogam, kobercová stránka*

tzv. **anglo-normandská architektonická škola** - vrcholné obdobie normandskej architektúry (*normandská stavebná škola*) po dobytí Anglicka Normanmi (1066); najdôležitejšie kostoly sv. Štefana a najsvätejšej *Trojice* v Caen; pozri *románsky sloh* (Dudák)

anglo-saské umenie -

http://it.wikipedia.org/wiki/Arte_anglosassone
http://en.wikipedia.org/wiki/Anglo-Saxon_art
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Anglo-Saxon_art

Angolo del Moro Marco - (?); obyčajne nazvaný Angeli; syn a žiak a asistent Battista Moro; tvoril v druhej polovici 16.st. v Benátkach a Verone; pomáhal svojmu otcovi s nástennými dekoráciami a tiež úspešne vyrábal rytiny; pozri *talianski rytci, talianski maliari renesanční, talianski maliari 16.st.*

https://en.wikipedia.org/wiki/Marco_Angolo_del_Moro

M. Angolo del Moro: Hercules zabíja lernskú hydru (1537-1586)

Angra Mainju - perzs. **اَشَهْدَتِش** / **اَشَهْدَتِش** ; z perzs. **اَشَهْدَتِش** / mainju – „mysel, mentalita, duch“; **اَشَدَلَش** / angra – „deštruktívny, prekážajúci, zhubný“

www: staro-iránsky predstaviteľ ničenia, skazy a zla; totožný so stredno-perzským *Ahrimanom*; pozri *Ahura Mazda*; *iránski bohovia*

www: keď chcel *Zarathuštra/Zoroaster* vysvetliť pôvod zla vo svete, nemohol k tomu použiť ako príklad najvyššiu božskú bytosť *Ahura Mazdu*, ktorý bol ako najvyššie Dobro spravodlivý a múdry boh, a preto ani nemohol byť pôvodcom zla; preto v zarathuštrickej koncepcii tvorí *Ahura Mazda* dve bytosti, *Spentha Manju* a *Angra Manju*, ktoré sú výronom jeho mysle; *Spenta Manju* sa rozhodne konať dobro a stáva sa *Ahura Mazdovým* duchom, v asi takom vzťahu ako duch Svätý a kresťanský Boh; *Angra Manju* sa stal predstaviteľom a pôvodcom všetkého zla nie preto, že by jeho podstata bola zlá, ale preto, že si sám zvolil túto cestu; *Spenta Manju* a *Angra Manju* sú dve sily, ktoré medzi sebou neustále bojujú; treba však porozumieť ich celistvosti, lebo nemôžu existovať oddelene; spolu predstavujú svetlo a tmu, noc a deň; tento dualizmus smerom von spôsobuje, že sa do zoroastrizmu začleňujú ďalšie nové pozitívne a negatívne sily, ktoré buď stoja na strane *Spentha* alebo *Angra* a navzájom medzi sebou zápasia; dobrí duchovia sú súborne nazývaní *aměša spentha* (svätí nesmrteľní), ktorí sú zosobnením *Ahura Mazdových* vlastností; po boku *Angra Manju* bojujú daevovia (démoni); *Zoroaster* nabáda, aby sa ľudia rozhodli konať dobro; ak konajú neprávosti, spolupracujú tak s *Angra Monjom* a opakujú jeho voľbu; dôležitým momentom v zoroastrizme je práve možnosť, ba priam nutnosť slobodnej voľby; človeku sa tak dostáva morálnej zodpovednosti za svoje činy

http://it.wikipedia.org/wiki/Angra_Mainju

Angrboda - v *severskej mytológii* obryňa, matka bohyne *Hel*; pozri *severski bohovia*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Angrboda>

angster - sklenená fľaša zo 16.st. guľového tvaru s dlhým hrdlom z niekoľkých špirálovo vedených trubíc; pozri *sklo*

Anhur - Onuris

anch/ankh - tiež *egyptský križ*, *crux ansata*, *nilsky križ*, *závesný križ*; s uškom uprostred vodorovnej časti; symbol života (pozri *Eset*); hieroglyf tohto tvaru znamená život alebo oplodnenie *slnkom*; pôvod ankh je veľmi diskutovaný; hoci chýba skutočný dôkaz, jeden z bežne opakovaných vysvetlení je ten, že ide o spojenie ženského symbolu (ovál predstavujúci pošvu alebo maternicu) s vonkajším falickým symbolom (vzpriamená čiara); porovnaj *križ egyptský* v tvare T (*tau*); pozri *symboly slnečné*; *amulet*

Kniha 5000 znakov a symbolov: *ankh* symbolizuje život a dych; kladie sa na nos a ústa osobám, ktoré majú obživnúť

Egyptský boh s krížom ankh v ruke
kríž ankh so skarabom

Anchises - gréc. Ἀγχίσις/*Anchises*; bratanec trojského kráľa *Priama*, syn *dardanského* kráľa *Capysa* a *Themis*, dcéry *Illusa* a otcom *Aenea*; za mlada vynikal mužnou krásou, takže sa do neho zaľúbila bohyňa *Afrodita* a porodila mu syna *Aenea*; do Trójskej vojny zasiahol až keď mu Achájski vyplienili mesto *Lyrnesos*; do Tróje poslal vojsko vedené *Aeneom* a presťahoval sa do nej; keď Trója padla (pozri *Trójsky kôň*), z horiaceho mesta ho vyniesol *Aeneas*; s ním odišiel na západ, ale počas plavby do Talianska zomrel a bol pochovaný na Sicílii; v *podsvetí* sa stretol so svojím synom a poradil mu, kde založiť po príchode do Talianska mesto; stretnutie sprostredkovala *Sibyla Deifoba*; pozri *Sibyly*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Anchise>

https://www.google.sk/search?q=anchises&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CCsQsARqFQoTCMXI5d-G4scCFUQ_FAodvw8IvQ&dpr=1

Aeneas a Anchises (antická keramika)

Aeneas vynáša slepého Anchisesa z horiacej Tróje (antická keramika)

A. Carracci: Venuša a Anchises (freska Farnese Gallery, 1597)

L. Spada: Aeneas a Anchises (1615)

J. H. Schönfeld: Anchises ukazuje Aeneovi miesto budúceho Ríma (1660)

J. H. Schönfeld (pravdepodobne): Aeneas zachraňuje Anchisa z horiacej Tróje (17.st.)

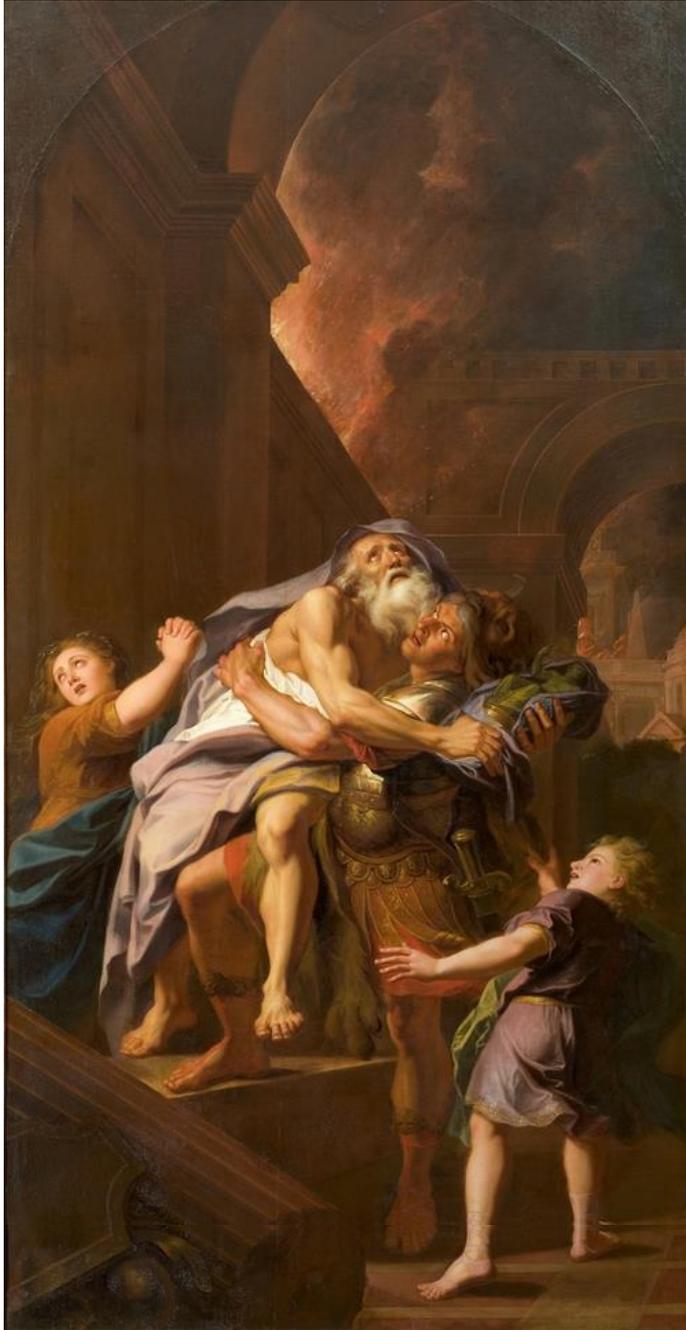
C. Visscher: Panoráma v ohni [Aeneas vynáša z horiacej Tróji svojho otca Anchisesa] (17.st.)

Autor neuverdený: Anchises a Sibyla Deifoba privádzajúca Aenea do podsvetia (17.st.)

L. Büsinck podľa G. Lallemana: Aeneas a Anchises (1623-1629)

A. Coypel: Aeneas odnáša svojho otca Anchise (1715-1717)

Ch. A. van Loo: Aeneas zchraňuje Anchisesa (18.st.)

R. W. Blake: Venuša a Anchises (1889-1890)

anikonizmus - postoj zavrhujúci zobrazovanie bohov či iných významných náboženských postáv, resp. živých bytostí všeobecne, a to spravidla z poverčivých dôvodov; pozri *obrazoborectvo*, *tabu*, *Apollon*, *Agyieus*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Anikonismus>

anilínové farbivo - farbivo dechtové/syntetické, získavané zo zlúčením dechtu; v 19.st. nahradilo staroveké *persio*

anilínové farby - vo vode rozpustné farbivo dechtové s pojivom obsahujúcim jedovatý anilín/aminobenzen; pozri *atrament*

B. I. Anisfed: Kostým pre Karneval (1926)